

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
PLATENÉ V HOTOVOSTI
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

ročník 22
december 2012
cena 0,60 EUR

12

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

V čísle

Arpád Tarnóczy	
Dlho sme čakali na svoj sen	2
Eva Hromjáková	
Múzeum by nemalo rozdeľovať	3
Na Ružinovskom cintoríne	4-5
Pieta v regiónoch	6-7
Vojtech Ottmar	
Čakanie na smrť	8
Eva Laucká	
Aby nás Jezuliatko osvietilo	9
Náš rozhovor	
Mária Repáková	10-11
Július Homola	
Náš zápas o kresťanské hodnoty	12
Kalendár výročí	13
Rastislav Kalafut	
O čase a ľudskom bytí	14
Autentický dokument	16

SVEDECTVO, mesačník

Politických väzňov

Zväzu protikomunistického odboja

Šéfredaktorka:

Ing. Eva Hromjáková

Redakčná rada:P. Bielik, Ing. E. Hromjáková, K. Krivoš,
E. Laucká, I. Mrva, P. Mulík, A. Malacký**Adresa redakcie:**

811 06 Bratislava, Obchodná 52

Telefón: 02/5263 8156**Fax:** 02/5296 4610Cena 1 výtlačku: **0,60 EUR**Celoročné predplatné: **7 EUR**

Predplatné pre zahraničných

abonentov: **45 USD**,

vrátane poštovného

Číslo účtu v Ľudovej banke:

4000128109/3100

Registračné č.:

508/91

EV: 3851/09**Tlač:** ART&PRESS s.r.o.

Nevyžiadané rukopisy nevraciam

Príspevky:

grosling1@stonline.sk

www.pv-zpko.com

ISSN 1338-404X

MATERIÁLY uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov. Nemusia byť totožné so stanoviskom redakcie.

Na Ružinovský cintorín v Bratislave už tradične 17. novembra prichádza prezident SR Ivan Gašparovič. Na snímke vedenie PV ZPKO víta hlavu štátu.

Foto Vlastimil Morávek

Svet sa mení, kresťanské hodnoty vytláča

Dlho sme čakali na svoj sen

Boli sme poctení účasťou významných hostí, ktorí sa prišli pokloniť pamiatke umučených a popravených politických väzňov a tým potvrdili svoj názor a postoj k boju za demokraciu a slobodu. Na tému 17. novembra už odznelo takmer všetko, preto som rád, že v prejavoch zaznelo ďakujem obetiam, ľuďom, ktorí zostali stáť rovno, napriek presile zla nad pravdou a slobodou.

Chcel by som však povedať niekoľko myšlienok, ako vidíme svet my, politickí väzni a poviem to aj za tých, ktorí nemali to šťastie prežiť. Ktorých mená sú na tabuliach pamätníka i za tých, ktorých mená ešte na pamätníku nie sú. Napriek veľkému úsiliu sa nám nepodarilo zabezpečiť chýbajúce finančné prostriedky na tri tabule obetiam gulagov v Sovietskom zväze. Aby sa prejav našej úcty dostal aj im. Archívy dodnes vydávajú nové a nové mená.

Ďakujeme Bohu, že sme sa dožili roku 1990. Aj našou zásluhou sa začali naplňovať naše sny, za ktoré sme priniesli toľké obete. Čakali sme príliš dlho, prakticky od roku 1945 do roku 1990.

Sny majú jednu veľkú prednosť, sú tajomstvom dovtedy, kým ich nezačneme realizovať. Vysnívali sme si, že v našej krásnej vlasti – Slovensku, budeme raz sami sebe páni, a že v tejto krásnej zemi, budú žiť aj dobrí, čestní, spravodliví a prajní ľudia. Chceli sme, aby táto zmena v dobro bola ihneď po zmene politickej, no ono to nejde tak rýchlo. Teraz už vieme, že evolúcia je pomalý proces, a že ak má zvíťaziť revolúcia našich snov – ideálov, najprv musí zvíťaziť v každom z nás.

Bohužiaľ, stali sme sa individualistami, ktorí už nechodia na rínok, kde si hlavne mladí ľudia zaspievali a budovali si vzťahy, nielen medziľudské, ale aj

Na titulnej strane: Na cintoríne v Poprade-Veľkej 13. apríla 1996 odhalili pamätník mučeným, umučeným a deportovaným obetiam komunizmu. Stalo sa tak z iniciatívy vtedajšieho člena okresnej pobočky KPVS v Poprade Mgr. Zoltána Kukulu, v súčasnosti predsedu regionálnej pobočky PV ZPKO v Poprade.

Foto Zoltán Kukula

vzťah k obci, mestu, k národu, vlasti a k rodine, kde sa dalo ľahko pochopiť, že rodina je základom štátu. Dnes sedíme pri televízoroch, alebo počítačoch a iných médiách, ktoré vedome a vysoko sofistikovane útočia proti hodnotám, ktoré sme zdedili. Máme krásnu preambulu v ústave, zakotvenú cyrilometodskú tradíciu, ktorá historicky zapadá do kresťanských tradícií Európy. Pozorujeme však, ako sa svet vráťane Európy, zbavuje kresťanských hodnôt, a nás bolí hlavne to, že v našej zemi sa redaktori a pracovníci médií predbiehajú v boji proti všetkému čo je národné, slovenské a kresťanské. Vyvstáva otázka, za judášsky groš? Tak ako sme s nevôľou očakávali osobné kontroly u nás doma príslušníkmi ŠtB, hlavne po polnoci, aby nás udržova-

li v strachu a napätí, teraz nás ohrozujú médiá výlučne negatívnymi informáciami. S cieľom rozkladať a nie budovať.

Veľká väčšina z nás, politických väzňov, sme kresťania, pre ktorých je láska k blížnemu hlavným determinantom. Vysnívali sme si, že ak zvíťazíme nad totalitou komunistov, bude už všade vládnúť pravda. Bohužiaľ aj v tomto sme sa ponáhľali. Viera nám však dáva trpezlivosť a preto vieme, že česť, svedomie, právo, sloboda nie sú prázdne slová a že raz v našej vlasti budú platiť.

Každý z nás si nesie svoj životný kríž. My, politickí väzni, sme ho zaťažili ešte aj starosťou o osud nášho národa. Zaplatili sme za to svojim ťažkým osudom - väzňov a neskôr občanov druhej kategórie. Vráťane našich rodín. Vieme však, že:

Kto stratil majetok, nestratil veľa. Kto stratil slobodu, stratil mnoho. Kto stratil vieru, stratil všetko.

Do štvrtka tohto týždňa 36 našich členov odišlo do večnosti, dnes, v sobotu 17.11.2012 je to už o dvoch viac, teda od 17.11.2011 do 17.12.2012 je to už 38 našich bratov a sestier. (A.Tarnóczy požiadal o minútu ticha.) Sme organizácia, ktorá má v stanovách, že naša členská základňa je v súlade so zákonom č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji.

Teda ide o väzňov a ich blízkych príbuzných, ktorým do života zasiahol minulý totalitný režim. Vďaka, že máme Ústav pamäti národa, a že slúži histórii obdobia rokov 1939 až 1990.

Pokračovanie na 4. strane

Vianočné posolstvo veteránom III. odboja

Rodina pri stromčeku. My, politickí väzni, veteráni III. odboja, odovzdajme posolstvo nášho života potomstvu tak, ako sme Vianoce prežívali na celách väzníc. Možno pri vašich vypovedaných pamätiach zablikajú sviečky na stromčekoch a vaše vnúčatá a pravnúčatá si uvedomia cenu slobody. Cenu toho, že sa môžu spolu pomodliť k Ježiškovi a spievať koledy, a že sme im k tomu pomohli aj my mukli. Sme to dlžní histórii Slovenska.

Požehnané vianočné sviatky, prežite ich v zdraví a v láske vašich blízkych.

Arpád Tarnóczy

Múzeum by nemalo rozdeľovať

Koniec devätnásteho a začiatok dvadsiateho storočia bol pre Slovákov vyhladzovacím obdobím. Žandári sledili aj po súkromných oslavách a keď sa na nich hovorilo po slovensky označili ich bez mihnutia oka za vlastizradné a aktérov hnali pred súd. Nasledovali tresty v podobe väzenia, vylúčenia zo škôl, zastavenie vydávania tlače, veľmi často sprevádzané peňažnou pokutou. V minulom režime sme sa o týchto príkoriach nedozvedeli takmer nič. Veď išlo o buržoázných nacionalistov, ako Praha nálepkovala slovenskú inteligenciu.

V minulom režime bolo všeličo ľuďom odopierané. Na počiatku svojej éry sa režim drasticky poráтал s predstaviteľmi cirkvi, rehoľami, veriacimi. S vlastencami. Mnohí si to ešte pamätajú. Mnohí sa toho nedožili.

Mnohí skončili na popravných, v žalároch. Zdalo by sa, že útlak ľudí spája. Prejavilo sa to najmä na začiatku „nastolovania“ demokracie. No netrvalo dlho. Politickí väzni komunizmu vytvorili organizáciu, ktorú sa časom podarilo spolitizovať. Dnes sú na Slovensku organizácie dve. Na jednu si robí nárok politická strana.

SLOVO SVEDECTVA

Dlhší čas sa hovorí o potrebe otvoriť Múzeum zločinov komunizmu. Vhodným miestom by bola budova Ústavu pamäti národa. Avšak nejestvuje. Ústav sa nachádza v podnájme ministerstva dopravy a ani bývala ani súčasná vláda zatiaľ nevyriešila tento problém. Iniciatívu prevzalo občianske združenie Nenápadní hrdinovia, konkrétne jeho predseda František Neupauer.

O zriadení múzea zločinov komunizmu sa náhodou dozvedeli členovia PV ZPKO a niektorí sa aj zúčastnili na jeho otvorení. Konalo sa v predvečer Dňa boja za slobodu a demokraciu na súkromnej vysokej škole v Bratislave. Podľa F. Neupauera, má ísť o dočasné múzeum. Po skončení mali členovia PV ZPKO zmiešané pocity. Nikto z organizátorov sa nezaujímal o prítomných politických väzňov z Jáchymova, a zámer, aby to bolo múzeum boja za slobodu národov celého sveta, akosi nekorešponduje s pôvodným projektom vytvoriť múzeum zločinov komunizmu na našom území. A tak sa myšlienka vytvoriť projekt múzea zločinov komunizmu stala nástrojom rozdeľovania spoločnosti, už aj tak tvrdo skúšanej svetovou hospodárskou krízou.

Eva Hromjáková
šéfredaktorka

Na Ružinovskom cintoríne v Bratislave

Spomínali na obete komunizmu

Celoštátne spomienkové oslavy Dňa boja za slobodu a demokraciu vyvrcholili v Bratislave na Ružinovskom cintoríne za účasti prezidenta SR Ivana Gašparoviča, ministra obrany Martina Glváča, predstaviteľov diplomatického zboru, cirkvi, Ústavu pamäti národa, samospráv a Matice slovenskej 17. novembra. Organizátorom pietnej spomienky boli veteráni III. odboja, PV ZPKO pod záštitou Bratislavského samosprávneho kraja.

Pietna spomienka sa začala položením vencov k pamätníku obetí komunistického režimu. Prítomným sa prihovril prezident SR I. Gašparovič. Poukázal na to, že naša spoločnosť potrebuje takýto pamätník lebo svet po 17. novembri 1989 vznikol aj z obetí komunistického režimu. (Celý prejav prezidenta uverejníme v nasledujúcom čísle.)

Predseda Medzinárodného združenia politických väzňov a obetí komunizmu I. Knezović konštatoval, že komu-

Význam 17. novembra znásobuje účasť prezidenta na pietnom akte.

Foto Vlastimil Morávek

nistická ideológia je v rozpore s Chartou ľudských práv a Európa musí odsúdiť snahu po zmenšovaní zločinov komunizmu. Predseda PV ZPKO A. Tarnóczy upozornil na chýbajúce mená odviečených do ZSSR na ústrednom pamätníku v Ružinovskom cintoríne. Vyzval, aby sa pamätník dobudoval

a zvýšilo sa spoločenské postavenie bývalých politických väzňov. Biskup F. Rábek sa poďakoval tým, ktorý sa vzopreli komunistickej totalite. Spolu s prítomnými sa pomodlil za jej obete.

Na záver pietnej spomienky zaznela hymnická pieseň Kto za pravdu horí.

Peter Bielik

Dlho sme čakali na svoj sen

(Dokončenie z 3. strany)

Vedenie si zaslúži našu úctu a naďalej chceme úzko spolupracovať, aby naše priame svedectvo zabránilo „tiež“ historikom komoliť dejiny tak, ako to robili ich predchodcovia zvlášť počas minulého polstoročia.

Sme poslední žijúci svedkovia a naše osudy dávame k dispozícii historikom ÚPN. Môžeme svedčiť o tom, čo sme prežívali vo vyšetrovaniach ŠtB, kde sme sa naučili hladovať, mrznúť a aj to, aký je rozdiel medzi šatovými a vlasovými všami. Učili nás žiť v spoločnosti potkanov. Bolo nám vzácné aj denné svetlo, pokiaľ sme boli z výchovných dôvodov v tmavých kobkách.

Slovensko je krásna a jedinečná krajina, ktorá nás, národ Slovákov formovala vyše tisíc rokov v súlade s cyrilometodskou tradíciou.

Rád by som sa zmienil o tom, aké

sú naše očakávania a aký by mal byť obraz nášho slobodného zvrchovaného štátu.

Boli sme kresťanský národ, dnes by sme mali na to myslieť viac, pretože liberalizmus organizovane rozkladá „dedičstvo našich otcov.“ Iné národy, ktoré počas stáročí prichádzali na naše územie, sú ako naši spoluobčania so všetkými právami a povinnosťami – rovnocennými s majoritným hostiteľským národom. Možno niektorým chýba úcta k slovenskému národu, ktorý ich prijal, a kde majú dnes svoj domov.

Bolí nás, že sme možno neuvážene predávali vodu, energiu a iné strategické imanie. Zarmucuje nás informácia, že Brusel nám zakazuje kríž na pamätných minciach, ktoré emituje Slovenská národná banka. Toto by možno nenapadlo ani súdruha

Brežneva. Som hrdý, že sme toto „odporúčanie“ odmietli.

Na záver by som rád apeloval na tých, ktorí môžu pomôcť dobudovať pamätník politických väzňov – účastníkov III. odboja na Ružinovskom cintoríne. Tiež prosíme o pomoc zaradiť veteránov protikomunistického odboja, t.j. našu organizáciu PV ZPKO, na úroveň účastníkov II. odboja, pretože podľa zákona č. 219/2006 Z.z. sme síce „veteráni odboja“, ale reálne akejsi druhej kategórie. Sme presvedčení, že nám je to spoločnosť dlžná, smutné je na tom to, že o to musíme žiadať. Bolo by to ďakujem od spoločnosti, o ktorú sme bojovali a bude to aj Pán Boh zaplatiť za naše martýrstvo. Tomu ďakujem, bude na Slovensku každý rozumieť.

Prejav **Arpáda Tarnóczyho**,
redakčne upravený

Zabráňme negovaniu komunistických zločinov

Európska história 20. storočia je históriou násilia a totality. Na území Európy v 20. storočí vyklčili tri najničivejšie totalitné systémy – komunizmus, fašizmus a nacizmus, ktoré stovkám miliónov ľudí zapríčinili strach, nesmiernu utrpenie a smrť nepočítaných nevinných obetí.

Spoločným znakom všetkých troch totalitných režimov bolo hrubé porušovanie ľudských práv. Medzinárodná spoločnosť právom odsúdila nacionalizmus a fašizmus, ale pri treťom totalitnom režime, komunistickom, ktorý svojim vábivým volaním za rovnoprávnosť, predstavuje nebezpečenstvo recidívy, prepásla medzinárodné odsúdenie.

Komunistický režim, všade kde vládol spáchal hrozné zločiny, vládol pomocou teroru a tyranie a miliónom ľudí odňal základné ľudské práva. V ládroch a väzniciach milióny ľudí padli ako obeť tohto režimu; boli mučení, ponižovaní a zabití. Nespočetné masové hroby vo všetkých bývalých komunistických krajinách svedčia o zločineckom charaktere tohto režimu.

Komunistická ideológia, na ktorej je založený tento režim, je v rozpore s Chartou ľudských práv. Vplyv totalitnej moci na spoločnosť je zničujúci. Minulé storočie ukázalo, že účinky teroru, nespravodlivosti a dlhotrvajúceho odopierania základných ľudských

práv sa manifestujú ešte dlho po páde režimu. Stratou demokratických elít, rozšírením korupcie a disfunkcie demokratických inštitúcií.

Spoločne so všetkými demokratickými sa zasadíme, aby sa nacionálosocialistické zločiny nerelativizovali, žiadame, aby sa prestalo s ďalším negovaním alebo bagatelizovaním komunistických zločinov a režimov. Európa kvôli svojej násilnej minulosti má povinnosť voči svojej budúcnosti celoeurópsky odsúdiť zločiny komunizmu a zabrániť novým pokusom vzniku totality v akejkoľvek forme

Z prejavu **Jure Knezovića**,
prezidenta INTER ASSO

Príklad hrdinov povzbudzuje

Všetko čo sa deje musí mať svoju dostatočnú príčinu. Ak si dnes spomínate na udalosť zo 17. novembra 1989, ktoré znamenali pád totalitného komunistického režimu, treba si uvedomiť, že aj táto násilná zmena mala a musela mať svoju príčinu. Celkom iste ňou neboli zhromaždenia na námestiach. Komunistický režim vedel na takéto prejavy reagovať s neľútostnou brutalitou. Dosvedčujú to udalosti z Maďarska v roku 1956, udusenie Pražskej jari v roku 1968, či streľba do robotníkov v Poľsku. Ak sa totalitná moc vzdala bez násilia a uvoľnila cestu demokracii a slobode, tak príčinou musela byť sila, ktorej sa nedalo vzdorovať, nebolo možné potlačiť ju násilím. Bola to sila pravdy, spravodlivosti, sila viery v Boha a v Jeho moc, sila, ktorá sa prejavovala v tých, čo boli ochotní pre vernosť pravde, spravodlivosti, Bohu i človeku trpieť, ba i položiť svoje životy. Je to správne, aby sme si pri tomto výročí daru slobody s vďakou spomenuli na tých, čo sa nevzdali túžby po spravodlivosti a boli ochotní znášať pre ňu utrpenie, väzenie ba i smrť.

Prečo boli schopní títo ľudia nastaviť vlastnú hrud' a čeliť brutálnej moci totality? Lebo verili, že pravda, spravodlivosť a láska sú mocnejšie než zlo, lebo čerpali silu od

Toho, ktorý sám je pravdou, spravodlivosťou a láskou a ktorý je všemohúci – od Boha. A toto spojenectvo s Bohom sa ukázalo mocnejšie, než po zuby ozbrojená mašinéria zla. Hoci mnohí z týchto ľudí v tomto boji padli, predsa svojou vernosťou a obetou sa pričinili o víťazstvo spravodlivosti. Preto je správne, aby sme si dnes na nich spomenuli s vďakou – a to nielen ako na tých, čo trpeli a zomreli, lež ako na tých, na ktorých sa vyplnili Ježišove slová z evanjelia: „Blahoslavení lační a smädní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení... Blahoslavení pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo“ (Mt 5,6,10).

Príklad týchto hrdinov nás povzbudzuje k tomu, aby sme cítili zodpovednosť pred nimi a hlavne pred Bohom za vzácny dar slobody, vykúpený toľkými obetami. Každodenná skúsenosť nás presvedča, že bez úprimného úsilia konkrétnych ľudí o vernosť spravodlivosti, pravde a láske, o vernosť Bohu sa sloboda stáva priestorom pre zlo, nespravodlivosť, egoizmus a bezohľadnosť – čo opäť vedie k neľudskosti a k utrpeniu mnohých. Aj dnes naša vlasť potrebuje ľudí, ktorí sú presvedčení o tom, že sme povolaní byť Božími spolupracovníkmi pri tvorbe ľudskejšieho sveta; ľudí, ktorí necúvnu pred obeťami, lebo veria, že aj keď ich úsilie nie je hneď úspešné, čaká ich večná odmena v nebi. Bez tohto horizontu nie je možné premáhať účinné zlo a budovať spravodlivejšiu a ľudskejšiu spoločnosť.

Prejav biskupa
Františka Rábeka

Politickí väzni nezabúdajú

Deň boja za slobodu a demokraciu si členovia PV ZPKO v košickom regióne pripomenuli položením venca pri tabuli venovanej prenasledovaným a obetiam totalitného režimu v rokoch 1945-1989 na cintoríne v Spišskej Novej Vsi. Pietnej spomienky sa zúčastnil primátor mesta PhDr. Ján Volný, prednosta Obvodného úradu Ing. Ondrej Majerník, riaditelia a žiaci základných škôl v Spišskej Novej Vsi.

Politickí väzni neobišli ani pamätník odhalený len nedávno, 10. novembra 2012, venovaný Konrádovi Gaalovi, zakladateľovi slávnej zvonoľárskej dielne, z ktorej v rokoch 1357 až 1516 vzišlo veľa krásnych zvonov a krstiteľníc. Tento pamätník sa v krátkom čase stal pre Spišiakov miestom prianí. Zvon odpradáva symbolizuje spojenie medzi nebom a zemou. Aj členovia PV ZPKO Štefan Novák, Alžbeta Bileková, Judita Kmecová, Anna Petreková a Mária Dvorčáková zazvonili na zvonček a vyslali do nebies svoje zbožné želania: Aby sa už nikdy neopakovalo barbarstvo, aké bolo v minulom storočí; aby láska víťazila nad zlom; aby mladá generácia mala záujem a zmysel pre historickú pravdu o nenápadných hrdinovi, ktorí prežili najtemnejšie obdobie nášho Slovenska pre vieru, slobodu a kresťanské svedomie; aby zákonodarcovia a verejní činitelia všetky sporné otázky riešili s láskou a vzájomnou žičlivosťou; a našim najväčším želaním je, aby po 23 rokoch bol prijatý zákon, ktorý by ohodnotil zásluhy tých, ktorí trpeli, a aby sa im konečne dostalo takej úcty akú si právom zaslúžia.

Členovia PV ZPKO si veľmi cenia prístup primátora Jána Volného, ktorý každoročne na záver pietnej spomienky pozýva politických väzňov do zasadačky Mestského úradu, kde majú možnosť diskutovať o svojich problémoch. Aj tohto roku ich ubezpečil, že 17. november a osud politických väzňov mu nie je ľahostajný.

Mária Dvorčáková

Medzi veteránov III. odboja v Spišskej Novej Vsi každoročne zavíta primátor mesta Ján Volný (štvrtý sprava).

Foto Edita Sýkorová

Spomienka na obete komunizmu pri pamätníku na cintoríne v Spišskej Novej Vsi.

Foto Edita Sýkorová

Posedenie u primátora Spišskej Novej Vsi.

Foto Edita Sýkorová

Popradské stretnutie

Pietny akt k výročiu nadobudnutia slobody sa v Poprade uskutočnil 16. novembra. Zúčastnila sa aj mladá generácia reprezentovaná najmä žiakmi SOŠ Poprad.

Zišli sme sa, aby sme vzdali úctu obetiam a poklonili sa prenasledovaným z obdobia neslobody. Prihovoril sa prítomným predseda regionálnej pobočky PV ZPKO v Poprade Mgr. Zolán Kukula. Vyzval mladých ľudí, aby sa nedali zlákať sľubmi nečestných ľudí. Priznal, že žiť čestne je ťažko. Mnoho ľudí zmenilo svoju tvár i charakter. Ale len život v pravde je cesta, inak si zopakujeme údel moderného otroctva. „Tento ľud, žijúci v krásnej krajine je záhadný. Bojí sa prísť pokloniť a vzdať úctu tým, čo hlásali pravdu, držali sa pravdy, bránili pravdu až do svojej

V Poprade pri pamätníku nechýbala mládež.

Foto archív

smrti. Pravda vyslobodí,” apeloval na prítomných. Po skončení slávnosti zostali pri pamätníku čerstvé kvety

a vence, svedčiace o tom, že nezabúdame na obete našich predkov. (zk)

Spomínali v Žiari nad Hronom

Členovia regionálnej pobočky PV ZPKO v Žiari nad Hronom si 12. novembra tohto roku pripomenuli Deň boja za slobodu a demokraciu pri pamätných tabuliach umiestnených na Nám. Matice slovenskej v okresnom meste.

Predsedníčka organizácie politických väzňov v Žiari nad Hronom Margita Zimánová privítala prítomných a pripomenula obdobie temna, počas ktorého minulý režim využíval krajné donucovacie a zastrážovacie prostriedky nielen na poníženie ľudskej dôstojnosti, ale siahol aj na život nepriateľov režimu.

Na spomienkovom stretnutí sa zúčastnila Ing. Monika Minárová, vedúca odboru starostlivosti o občanov Mestského úradu v Žiari nad Hronom i jej kolegyňa Bc. Mária Šimegová. Slávnostného aktu sa zúčastnila aj predsedníčka miestnej organizácie Matice slovenskej Božena Mikulčíková, občania mesta a členovia PV ZPKO. Položením vencov a kytíc si uctili pamiatku obetí komunistického režimu.

(mz)

Pri pamätníku obetiam komunizmu na Jakubovom nám. v Bratislave si 20. novembra t.r. uctili ich pamiatku členovia regionálnej pobočky PV ZPKO Bratislava- mesto. Na snímke zľava Ján Litecký-Šveda, Margita Hagenová a Ján Brichta.

Foto Peter Bielik

Životná púť každého človeka je určená dvoma bodmi, ktoré nemôžeme ovplyvniť. Je to naše zrodenie a smrť. Pán Boh nám dal slobodnú vôľu a tak si môžeme vybrať, či budeme počas nášho života tým druhým pomáhať aj za cenu toho, že sa uskromníme, alebo škodiť, aby sme aj na úkor iných získali moc, postavenie a majetky. Ak sa nás potom zmocní zhubná choroba a my pochopíme, že naša blízka smrť je neodvratná, začneme zvažovať všetky dobré aj zlé skutky, ktoré sme počas nášho života úmyselne urobili.

O tejto otázke som veľa rozmyšľal po svojom návrate z ilavskej väznice, kde som bol zatvorený za údajné podvracanie republiky. Ako bývalého politického väzňa ma prepustili z práce v atómovej elektrárni v Bohuniciach a tak som bol rád, keď som si s veľkými ťažkosťami zohnal prácu pomocného robotníka na bitúniku a neskôr ošetrovateľa v trnavskej nemocnici.

V roku 1987 sa tam stala čudná, takmer neskutočná príhoda, o ktorej si šepkali všetci zamestnanci nemocnice. Na oddelení ARO, iba niekoľko

postelí od seba, ležali dvaja nevyliciteľne chorí ľudia a čakajúci na neodvratnú smrť.

Jeden z nich bol predstaviteľ katolíckej cirkvi a druhý predstaviteľom moci štátu a KSČ. Ten prvý muž bol diecézny biskup Július Gábriš. Tým druhým mužom bol okresný tajomník komunistickej strany Jozef Šepela. Počas života pôsobil v rôznych straníckych funkciách. Okrem iného aj

Čakali na smrť

v štátnej bezpečnosti a pracoval aj v leopoldovskej väznici.

Pre pracovníkov zdravotníctva bol zarážajúci obrovský rozdiel, s akým sa títo dvaja ľudia pripravovali na blížiacu sa smrť. Zatiaľ, čo biskup Gábriš očakával smrť v tichých modlitbách a pripravoval sa na to, že onedlho predstúpi pred tvár Najvyššieho, okresný tajomník trpel ukrutným strachom zo smrti a v delíriu vykrikoval na zdravotné sestry: „Vidím ju, stojí za oknom a pozerá sa na mňa! Zavrite všetky okná aj dvere a nepúšťajte ju sem! Nepúšťajte ju sem, prosím vás!“

Z týchto výkrikov hrôzy behal všetkým zdravotníkom na oddelení ARO mráz po chrbte. Nikdy sa nedozvedeli, kto mal za tým oknom stáť. Pacient už totiž na ich otázky neodpovedal.

V tej dobe platil predpis, že každého, kto zomrel v nemocnici museli pitvať. Biskup sa chcel tomu vyhnúť a preto sa dal previesť na biskupský úrad. Zomrel tam tri dni po prevoze

s modlitbou na perách a s ružencom v ruke. Okresný tajomník zomieral v úžasných úzkostiach a v strachu na oddelení ARO v Trnave.

Obaja muži zomreli v piatok trinásteho novembra 1987. Odvtedy ubehlo veľa času a s pribúdajúcimi rokmi čoraz častejšie uvažujem aj o svojej smrti. Myslím si, že každý z nás by mal žiť tak, aby si aj v deň svojej smrti mohol povedať: „Pane, celý život som sa snažil žiť čestne a statočne, aby som mohol bez strachu a úzkosti predstúpiť pred Tvoju láskavú tvár“.

Vojtech Ottmar

AKTIVITY PREDSEDNÍCTVA PV ZPKO

■ Predsedníctvo schválilo návrh na konanie Republikovej rady PV ZPKO 5.12.2012 v Liptovskom Mikuláši. Za organizačné a technické zabezpečenie je zodpovedný predseda regionálnej pobočky PV ZPKO Kazimír Krivoš.

■ **Predsedníctvo sa oboznámilo s informáciou o stave finančného zabezpečenia organizácie na budúci rok.**

■ Predsedníctvo prijalo rozhodnutie o ďalšom postupe rekonštrukcie Pamätníka popravených a umučených politických väzňov komunizmu na Ružinovskom cintoríne v Bratislave. Ak sa Ministerstvo kultúry SR odmietne podieľať na financovaní Pamätníka, vedenie organizácie požiada rezort o vrátenie projektu.

■ **Predsedníctvo prijalo návrh**

Chvilu na Ružinovskom cintoríne veteráni III. odboja prežívajú v pokore a pokoji.

Foto Vlastimil Morávek

na doplnenie názvu na orientačnej tabuli v Ružinovskom cintoríne. Názov „Centrálny kríž“ sa na-

hradí názvom „Pamätník obetí komunizmu“. Zodpovedný RNDr. Peter Bielik.

Aby nás to Jezuliatko osvietilo...

Veru, čoskoro ho privítame a budeme si všeličo a mnohé želať. Ale k tomu sa dostaneme na záver týchto riadkov. Ešte predtým by som sa rada zastavila pri skutočnostiach, ktoré ma v týchto ostatných dňoch aj oslovili, neraz prekvapili, ba, zopár raz aj rozčúlili. A tak poďme azda po poriadku, tak, ako bežali dni a týždne a v nich to, o čom azda hodno popremýšľať...

Najvyššie štátne vyznamenania

odovzdával ako už tradične v deň štátneho sviatku Českej republiky na pražskom Hrade český prezident Václav Klaus. Celé to, pravdaže, v priamom prenose vysielala ČT, prítomná bola celá vláda, diplomatický zbor, najväčšie osobnosti republiky. Ale – prečo to vôbec spomínam? Preto, lebo osobitne tohto roku si odniesli najvyššie rady práve politickí väzni obdobia komunizmu a to v takej miere, aká tu v ostatných rokoch nebola. Boli medzi nimi bývalí väzni vysokí armádni činitelia, boli medzi nimi prenasledovaní kňazi a ďalší odsúdení na roky väzenia. A tak sa pýtam – kedy ste vy, politickí väzni komunizmu, dostali na tejto úrovni a v takej miere najvyššie vyznamenanie svojho štátu? Kedy celý podobný akt vysielala v priamom prenose verejnoprávna televízia, aby bol pri ňom prítomný celý národ? Nepamätám sa. A už vôbec sa nepamätám na taký počet bývalých väzňov, aký som tohto roku videla na pražskom Hrade. Poučme sa, ak je čo a ak je od koho.

Zbohom, súdruhovia a to ostatné

Tie prvé slová tvoria názov zaujímavého dokumentu o tom, ako prebiehal 16-ročný proces pádu komunizmu vo východnej Európe. Vysielala ho RTVS na sledovanej Dvojke a mali by si ho pozrieť najmä

tí, čo sa na to všetko nepamätajú, lebo sa prosto pamätať nemôžu. Dozvedeli by sa kadečo, aj všetko to, čo im škola nepovedala. Nemala na to, jednoducho čas, čo je veľká škoda, ale tak to už u nás chodí...

V tom istom období vysielala ČT 2 dokumentárno-diskusnú reláciu s veľmi podobným a vlastne totožným názvom Sbohem, Československo – o rozpade republiky a jeho príčinách, a to aj za účasti slovenských diskutujúcich.

A tu je niekoľko poznámok k tejto relácii: Ste, každý má právo na svoj názor a nikto mu ho neberie. Len mi pripadá čudné, že stálym hosťom v tomto programe je vychytený moderátor RTVS, ktorý sa k rozpadu ČSR vrátil, pravdaže, aj vo svojej „podlampovej“ relácii, a ktorý vždy a všade využije možnosť presviedčať o tom, ako vždy bol a zostal proti tomu, že sme sa s Čechmi rozišli. Prečo takto opakovane horlí proti samostatnému Slovensku akurát moderátor samostatnej, slovenskej, verejnoprávnej televízie a to nielen v jej programe, ale ešte aj ako stály hosť ČT, je nielen pre mňa prekvapujúce. O to viac, že RTVS vysielala aj z mojich a vašich príspevkov a keby nebolo rozchodu nebola by ani slovenská verejnoprávna. Ak niekto nevie kvôli samostatnému Slovensku spávať,

nech sa páči, Praha nie je až tak ďaleko... Viete si predstaviť, že by niečo také robil ktosi v tej českej verejnoprávnej? Proti Česku a Čechom? Ja teda nie...

Apropos: akí povznesení, iróniou prekvypujúci sú v tejto českej televíznej relácii vtedajší českí pamätníci rozchodu, to je tiež až príznačné, aj poučné. Mám na mysli vtedajších ministrov, aj členov parlamentu. Nuž, nič sa nezmenilo...

Filmový festival slobody

- taký bol názov medzinárodnej prehliadky filmových dokumentov, ktorý v začiatku novembra prebiehal v bratislavskom kine Lumière a jeho spoluusporiadateľom bol aj Ústav pamäti národa. V rámci dokumentárnej tvorby sa my, Slováci, naozaj máme čím pochváliť a toto podujatie bolo tiež toho dôkazom. Slovenské snímky Muži revolúcie, či celý rad iných boli toho dôkazom. Pravdaže, mali čo povedať aj Cudzie listy poľských tvorcov, aj český film Protektor, aj titul Prežili sme gulag a ďalšie a ja som len rada, že si toto podujatie našlo svojho diváka a to priamo v centre hlavného mesta a ešte aj tomu, že sa oň zaujímalo dosť mladých divákov. O otvorení Múzea obetí komunizmu som sa dozvedela z dosť zmätenej rozhlasovej diskusie a doteraz neviem, kto to organizoval, kde sa nachádza, viem iba to, že sa opakovane v Slovenskom rozhlase zasa ani len nespomenuli PV ZPKO, akoby ste tu nikdy neboli, je tu len KPVS, nikto iný, čo nie je na vlnách počúvaného Slovenského rozhlasu po prvý raz a niečo by sa s tým už konečne malo aj robiť. Dávam na úvahu všetkým zainteresovaným a povolánym.

Konečne sme pri tomto titule: idú Vianoce a mojím želaním je len toľko, aby nám to Jezuliatko aj pomáhalo, aj nás osvietilo. A venovalo nám konečne vzájomné porozumenie, pochopenie a ten pokoj pre ľudí dobrej vôle. Krásne Vianoce všetkým želá

Eva Laucká

Víla z Mariánskej hory

Dokončenie z minulého čísla

Pokračujeme v rozhovore s pani Máriou Repákovou, rodáčkou z Levoče. Jej príbeh je svedectvom toho, ako si bývalý režim dokázal nájsť spôsob na odstránenie nepohodlných ľudí. V minulom čísle sme skončili rozprávanie tým, ako ju bezpečnostné orgány zaistili a odviezli na vypočúvanie do Košíc.

Aj vás mučili?

Bili nás, ruky nám dávali do takých drevených mlynčiek ako na mäso. V septembri, po dvoch pojednávaniach, nás už pripravovali na eskortu do Ilavy.

Za čo vás teda odsúdili?

Sudca v Košiciach povedal, že ma nemajú na základe čoho odsúdiť. Že som nič nespravila. Až Kravjanskeho výpoveď, že som odchovankyňa Hlinkovej gardy, a preto nemôžem byť oslobodená, ma

Mária Repáková

dostala do väzenia. V tom čase bol Kravjanský vysokým funkcionárom strany v Levoči. Jeho matka a moja stará mama boli sesternice.

Na koľko rokov znel rozsudok?

Na sedem rokov.

Ako ste to prijali?

Ach, bola som mladá a hlúpa.

Mnohí Levočania svedčili v môj prospech a to ma posmeľovalo. Či už Heimschildovci alebo Radičovci, skôr som sa cítila ako hrdinka. Neuvedomovala som si realitu, do ktorej som sa dostala. Viac ma bolelo, že odlúčili matky od detí.

Koľko vás bolo v cele?

Tridsať a v rohu izby bol jeden záchod.

O čom ste sa spolu zhovárali?

O všeličom, ale čo z toho. Vláčili ma po väzniciach, za necelé tri roky som prešla deviatimi. Dokonca ma nahovárali na útek a keby som to bola urobila, tak už by som sa odtiaľ nikdy nedostala. To boli samé provokácie.

Neusilovali ste sa dostať z väzenia legálne?

Mamka písala žiadosti o milosť, ale všetky zamietli. Kravjanský sa vždy o to postaral.

Ako?

Keď som už mohla požiadať o milosť, prišiel za mnou veliteľ a povedal mi, aby som si ju napísala. Odmietla som, lebo som vedela, že je to zbytočné. Vravím mu, škoda peňazí za známku. Viem dobre, čo odpíšu. Napokon žiadosť o milosť napísal prokurátor. Keď prišla odpoveď, prišiel za mnou, ukázal mi list a položil prst na jedno meno: Kravjanský. Povedal mi, že som mala pravdu a dal mi prečítať stanovisko Kravjanskeho k žiadosti o milosť. Stálo v ňom: Menovaná nie je dostatočne politicky prevychovaná. Nie je žiaduce, aby bola prepustená. Musím však povedať, že prednáškam o Marxovi a Engelsovi som sa aj tak nevyhla, mali sme ich vo väzení.

Odkiaľ vás prepustili domov?

Z Bratislavy. Podmienečne po dvoch rokoch a siedmich mesiacoch. Musela som podpísať súhlas s prácou v košickom Huku. Tam som robila pol roka. Potom som sa vydala, prišli deti a mohla som sa skôr vrátiť. Napísala som prokuráto-

Rodinná fotografia z Mariánskej hory. V popredí sú rodičia, Mária sa nachádza v zadnom rade, druhá zľava.

mamicko zo šalara
 mamicka mjezo drala ču čiješ
 māj llaš zo šalara, drug dā
 sidet mjezo rola ču ta boš
 mamicka mjezo
 Onu sidet mjezo pira mado-
 nas! on boš mjezo mamickon
 nazdralon drug o den Trjha
 svicku o dādu. Ti mādun
 liseč bošon, piceč mādun m a
 pirač, lječun, boš piceč m a
 mjezo drala dādu
 Vāšun sa spāt k Tebe a bade
 mam xnuu dobič lē cāloj
 mama drala, brama šalara
 pu kāsileč nāc sa drasa.

21.
Mamicko, č' eješ jak sedce
može roba, č' eješ llok mže
sedce, č' cile, er dno T. zeton.
Ty dobia moja mamicka
iste mē zē T. mōcēm. A slon ne
modlicke za oldy kōol jina
bola jōsom. Tak rada by T.
chripad by mi mojlajisera
dany ale er mōsom T. ant
led sam lla dno zialari.
Život mē chudobny by by, mōma
mō lō vōmō mōz.
T. bi nōl mamicka dōbra slōmna
T. pūmō modlicke sōzj dōzj.
mamicka dno T. pūrtāto
mojō rōcinoš za vllō

Pani Repáková s právnickom Huginkom.

a biserii 3.
 obelisk Troja ze a ma mychroala
 a uoci delle trapien a obelisk
 ja sa mat rialim spal' bo
 zal' d'ha a biden sase Troja
 deira manila moja drala
 nala mojt sejen bozi deira
 a bravi mi moji dobru drala
 malle.

26. VII. 1950. Harsletz
 pisata mathe z Vroslawu
 učenla c. 240.

List mamičky z väzenia.

rovi žiadosť a musím priznať, že držal s nami. Košičan.

Keď ste prišli do Levoče, bývali ste na Mariánskej hore?

Hej, tam sa narodil najstarší syn. Bývali sme tam do roku 1955. Potom sme sa presťahovali do centra mesta. Keď deti podrástli, zamestnala som sa v Ústave pre nevidi-

cich, kde ma v roku 1968 prepustili ako nespôahlivú osobu. Potom som pracovala v predajni s ovocím a zeleninou, kde som robila až do dôchodku a ešte dlhšie. Aj brata Jožka zavreli. Ešte pred Levočskou vzburou sme žiadali mesto o pridelenie bytu alebo aspoň izby, kde by sme sa mohli prezliekať a prezúvať,

no Krajňák – tajomník strany v mes-
te - povedal „dostanete izbu, ale
bude mať mrežované okno“. Bol
voči nám neskutočne zaujatý. Nes-
kôr študoval v Moskve a zdá sa, že
nemal nijaké výčitky svedomia, že
organizoval zatváranie ľudí len
preto, že boli veriaci.

Eva Hromjáčová

Náš zápas o kresťanské hodnoty (3)

Denník Smena uverejnil 8. septembra 1983 článok, v ktorom sa uvádzalo: Na Slovensku je už len 45 percent veriacich. Medzi mládežou len 16 percent. Úplné odumretie náboženstva je otázka blízkych generácií. Socialistická spoločnosť vytvára na to základné podmienky a vyčleňuje dostatok prostriedkov.“

V roku 1984 sa vyostrený politický boj medzi táborom socializmu a kapitalizmu viedol aj v ideologickom boji. Ústav vedeckého ateizmu Akadémie spoločenských vied pri ÚV KS Sovietskeho zväzu usporiadal v apríli 1984 v Moskve medzinárodnú konferenciu s témou: Náboženstvo v súčasnom ideovopolitickom boji. Vo februári 1985 sa v Brne uskutočnila celoštátna konferencia s témou: Aktuálne problémy vedecko-ateistickej výchovy. Súčasne v masmédiách prebiehali tvrdé útoky proti cirkvi. Napríklad časopis Život strany č. 12/1984 uverejnil článok pod názvom Čierna garda Vatikánu“. Nachádzali sa v ňom aj nasledujúce vety: „Jezuitský rád pripúšťa lži, krivé prisahy, i vraždy a akýkoľvek zločin, len nech prináša prospech katolíckej cirkvi.“

Na takéto útoky sme nemohli mlčať. 31. decembra 1984 sme zasla- li list biskupským úradom na Slovensku, redakcii SSV, redakcii Katolíckych novín, vedeniu CMBF v Bratislave a kardinálovi Františkovi Tomášekovi

do Prahy. Pripojili sme aj výťah z knihy Vesmír. Po štyroch rokoch sme sa znovu pokúsili presvedčiť cirkevných predstaviteľov o naliehavej nutnosti podať vláde a vedeniu KSČ memorandum s dôrazom na presvedčivú teóriu o vzniku vesmíru (big-bang) a na katastrofálne následky protináboženského zločinného boja. V nasledujúcich dňoch sme začali pociťovať zvýšený tlak ŠtB. Ateistov v našej republike a v celom tábore socializmu ovládalo vedomie všemocí. Tak šéfredaktor Pravdy 20. septembra 1984 vo svojom rozsiahlom článku napísal: „Je veľmi dôležité, aby škola uskutočňovala ateistickú výchovu súčasne s pôsobením na rodičov. Krajiny svetovej sústavy socialistickej ovládajú viac ako jednu štvrtinu územia sveta a 33 percent obyvateľov sveta a majú vyše 40 percentný podiel na svetovej priemyselnej výrobe. Socialistické štáty majú k dispozícii obrovské hmotné prostriedky, ktoré krotia imperialistických agresorov. Svetová odborová organizácia má vyše sto miliónov členov, na celom svete pôsobí takmer sto komunistických a robotníckych strán s vyše 77 miliónmi členov. Svetová organizácia demokratickej mládeže pôsobí vo vyše sto štátoch na celom svete.“ Takto a podobne nielen u nás, ale na celom svete ateisti nariaďujú, seba chvália, druhých očierňujú.

Zvierať nás strach zo zásahu ŠtB. Ale väčšia bola bolesť zo smutnej skutočnosti, keď sme videli, ako ateisti ľžami aj tlakom odvádzajú mládež od viery v Boha. Prof. Dr. Ing. Jaroslav Čelko, DrSc., pracovník Ústavu vedeckého ateizmu uverejnil v časopise Ateizmus č. 6/1984 článok pod názvom Boj za revolučné premeny v Československu. Svedomie nás nútilo, aby sme sa ozvali. V záujme pravdy a spravodlivosti. Prof. Čelko žiadal: „Revolučné robotnícke hnutie musí neustále vyvíjať úsilie na paralyzovanie, prípadne odstránenie ideologického pôsobenia cirkvi. Cieľom zápasu je dosiahnuť, aby si (občania) osvojili marxisticko-leninské učenie ako jedinú vedeckú ideológiu.“ V našom liste z februára 1985 sme napísali: „Pán doktor, sme veriacimi občanmi ako väčšina obyvateľov Slovenska. Tzv. vedecký ateizmus považujeme za neobjektívne nevedecké ilúzie. Pre svoje presvedčenie o existencii Najvyššej duchovnej Bytosti máme mnoho dôkazov. Uvádza- me ich v nasledujúcich šesťnástich stranách nášho listu. Ateizmus vo svojich dôsledkoch podryva duchovnú a mravnú základňu ľudstva. Zateizovanie našej spoločnosti privedie ju do bahna všeobecného úpadku.“

Július Homola

(Pokračovanie na budúce.)

Trenčiansky región mal silné zastúpenie na pietnom akte v Bratislave.

Foto Vlastimil Morávek

Vládu SR zastupoval minister obrany Martin Glváč (prvý zľava).

Foto Vlastimil Morávek

Odsúdení na 5 až 10 rokov

Barteková Irma, narodená 23.1.1923, odsúdená 20.12.1950 na 8 rokov; Palárikovo

Batelka Oto, narodený 19.10.1920, odsúdený 21.12.1949 na 5 rokov; príprava úkladov, Bratislava

Benedikovič Michal, narodený 31.5.1923, odsúdený 28.12.1957 na 5 rokov; vyzvedačstvo, Bratislava

Boššanyi Vojtech, narodený 1.7.1914, odsúdený 20.12.1950 na 8 rokov; príprava úkladov, Bratislava

Duchaj Milan, narodený 9.9.1934, odsúdený 21.12.1954 na 5 rokov; združovanie proti republike, nedovolené ozbrojovanie, neoznámenie trestného činu, § 245, Karlová

Frická (Draganovská) Mária, narodená 1.11.1929, odsúdená v decembri 1950 na 8 rokov; ohrozovanie záujmov republiky v cudzine, Bardejov

Görfy Ladislav, narodený 1.4.1929, odsúdený 28.12.1949 na 7 rokov; velezrada, Ružomberok

Hajdu Ladislav, narodený 26.10.1921, odsúdený 30.12.1949 na 6 rokov; Rožňava

Horošková (Komlošiová) Anna, narodená 18.4.1929, odsúdená 20.12.1950 na 8 rokov; vyzvedačstvo, Piešťany

Hošťák Jozef, narodený 16.2.1931, odsúdený 10.12.1954 na 7 rokov; velezrada, Trenčianska Teplá-Dobrá

Ilavský Teofil, narodený 6.4.1911, odsúdený 2.12.1950 na 8 rokov; príprava úkladov, Bratislava

Kamenický Rudolf, narodený 24.11.1933, odsúdený 1.12.1953 na 6 rokov; velezrada, združovanie proti štátu, Bratislava

Kapišiak Viliam, narodený 13.1.1932, odsúdený 18.12.1974 na 5 rokov; nedovolené podnikanie, Bratislava

Karaman Juraj, narodený 29.7.1919, odsúdený 5.12.1949 na 7 rokov; § 1 a § 4 zák.

č. 15/47, Humenné

Kováčik Augustín, narodený 27.7.1923, odsúdený 1.12.1951 na 6 rokov; sabotáž, Veľké Chlievany

Krajčírová Paulína, narodená 21.7.1920, odsúdená 9.12.1952 na 5 rokov; Moravský Svätý Ján

Krausz Zoltán, narodený 23.5.1923, odsúdený 30.12.1949 na 6 rokov; Rožňava

Krešťanko Juraj, narodený 10.6.1922, odsúdený 19.12.1951 na 6 rokov; velezrada, Košice

Labáška Alexander, narodený 12.4.1931, odsúdený 9.12.1950 na 6 rokov; Trenčín

Lampárt Bohuslav, narodený 27.10.1923, odsúdený 29.12.1952 na 5 rokov; vyzvedačstvo, Košice

Lipcsey Július, narodený 27.10.1920, odsúdený 30.12.1949 na 5 rokov; príprava úkladov, Kutníky

Lukáč Jozef, narodený 2.11.1924, odsúdený 9.12.1948 na 7 rokov; združovanie proti štátu, Mikušovce

Maleček Jaroslav, narodený

Moderátor Štefan Bučko každoročne významne prispieva k dôstojnosti pietneho aktu na Ružinovskom cintoríne v Bratislave.

Foto Vlastimil Morávek

12.4.1930, odsúdený 19.12.1950 na 6,5 roka; velezrada, Trenčín

Mesáros Gyula, narodený 3.1.1918, odsúdený 31.12.1949 na 5 rokov; príprava úkladov a zrada štátneho tajomstva, Horný Bar

Nemčeková Anna, narodená 16.1.1925, odsúdená 20.12.1950 na 5 rokov; velezrada, Bratislava

Pašmík Pavel, narodený 20.12.1919, odsúdený 19.12.1949 na 8 rokov; velezrada, Košariská

Repka Adam, narodený 9.6.1924, odsúdený 10.12.1950 na 5 rokov; velezrada, Bardejov

Sibal Vladimír, narodený 13.2.1928, odsúdený 9.12.1949 na 8 rokov; velezrada, Prešov

Steiner Ladislav, narodený 25.9.1928, odsúdený 28.12.1957 na 5 rokov; vyzvedačstvo, Bratislava

Šandorfi Jozef, narodený 25.3.1917, odsúdený 8.12.1950 na 6 rokov; Púchov

Šatka Jozef, narodený 12.7.1925, odsúdený 2.12.1949 na 5 rokov; Krivoklát

Šatura Ján, narodený 2.11.1925, odsúdený 8.12.1953 na 8 rokov; velezrada, zbehnutie, Modra

Šilhavý Rudolf, narodený 12.8.1924, odsúdený 14.12.1950 na 7 rokov; velezrada, Bratislava

Škorvaga Adam Ján, narodený 30.11.1927, odsúdený 27.12.1949 na 5,5 roka; združovanie proti štátu, Žilina

Škorvaga Ladislav, narodený 10.11.1924, odsúdený 27.12.1949 na 5 rokov; združovanie proti štátu, Nanaimo

Tegelhoff Viktor, narodený 22.12.1918, odsúdený 28.12.1957 na 5 rokov; vyzvedačstvo, Bratislava

Valášek Branislav, narodený 3.3.1914, odsúdený 19.12.1949 na 8 rokov; vlastizrada, Myjava

Willweber Vladimír, narodený 18.6.1935, odsúdený 27.12.1961 na 5 rokov; združovanie proti štátu, Banská Bystrica

Záborský Ladislav, narodený 22.1.1921, odsúdený 30.12.1954 na 7 rokov; velezrada, Martin

Po stopách štúrovcov

V parku na Námestí Majstra Pavla v Levoči sa týči socha Ľudovíta Štúra. Pripomína protest bratislavských študentov voči rozpínavému maďarskému šovinizmu v 19. storočí. Tohto roku, 23. októbra sa uskutočnil siedmy ročník spomienkovej slávnosti Deň Ľudovíta Štúra, na ktorom sa účastnili i členovia miestnej pobočky PV ZPKO.

Podujatie zorganizovali matičiari v spolupráci s mestom Levoča. Od sochy Štúra sa účastníci spomienkového stretnutia odobrali na pamätné miesto stretávania sa štúrovcov na Uhliskách, známych aj pod názvom Kohlwald.

Mária Dvorčáková

Členovia regionálnej pobočky PV ZPKO v Levoči pri soche Štúra.

Foto Mária Dvorčáková

Podpredsedníčka PV ZPKO Anna Fodorová si v Ružomberku uctila pamiatku Andreja Hlinku položením kytice pri jeho pamätníku.

K slávnostnej atmosfére prispeli mladí levočskí speváci.

Foto Mária Dvorčáková

O čase a ľudskom bytí

(Zamyslenie pre každého, aj pre „nesmrteľných“ hrabivcov dnešnej doby...)

Súkolesie chronometra hodín starej mamy sa stereotypne prihovára každému z nás, tik-tak, tik-tak. Počut len zvuk ozubených koliesok, ktoré do seba zapadajú s dokonalou presnosťou. Neúnavne sa točia po tej istej osi. Stmievajú sa a opäť sa brieždi s neomylnou pravidelnosťou mlynského kola.

Za sprievodu žiarivých ohňostrojov, ohlušujúcich výbuchov zábavnej pyrotechniky, cvengotu krehkých pohárikov a šumu šampanského pri novoročnom prípitku sa väčšina z nás na chvíľu zastaví, stíši a ponorí do hlbšieho zamyslenia, či modlitby. Ďakujeme za čas minulý a prosíme o dobrú budúcnosť. Vešíame nový kalendár pod hodiny, ktoré neustále hudú svoju monotónnu melódiu tik-tak, tik-tak...

Opäť sa stmievajú a opäť sa brieždi pri rovnomernom zvuku hodín tik-tak, tik-tak, len kalendár pod nimi opäť meníme za novší. A možno sa zamyslíme a položíme si

otázku. dokedy ešte? Azda si začneme uvedomovať, že tie neúprosne hodiny s tempom tik-tak, tik-tak sú akosi naviazané na tie naše, v našej hrudi. Na chvíľu sa zastavíme a začneme si uvedomovať, že príde deň, okamih, kedy tie naše už nebudú vládnuť biť. Zastavia sa, hoci tie nástenné po starej mame budú pokračovať vo svojom, teraz už sólovom rytme tik-tak, tik-tak ... Vtedy už nebudeme potrebovať hodiny, ani kalendáre. V rutinnejšťafete už budú pokračovať iní a namiesto nás budú počúvať ten dobre známy zvuk hodín a vymieňať pod nimi starý kalendár za nový a nový...tiež len dočasne. Nám už ostane „len“ bilancovať a skladať účty pred Alfou a Omegou všetkého bytia. Za to, čo sme za čas prežitý na tejto zemi vykonali... Lebo budeme tam, kde nepočuť tik-tak, tik-tak a nie je potrebné obmieňať žiadne kalendáre. Vo večnosti. Kde nič z toho čo sme počas života nahonobili nebudeme potrebovať. Nehovoriac o veciach, ktoré sme vedome napáchali, namiesto toho, aby sme konali dobro. Lebo to je hlavným poslaním, životnou misiou každého z nás...

Rastislav Kalafut

PRIPOMÍNAME SI

V novembrovom čísle sme neuverejnili jubilantky, ktoré sa dožili významného veku. **Mária Homolová** z Topoľčianok 22.11.2012 oslávila 87 rokov a **Veronika Mesárošová** z Trnavej Hory sa 25.11.2012 dožila taktiež 87 rokov. Jubilantkám prajeme veľa zdravia do ďalších rokov.

V decembri si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov a priaznivcov. Spomínáme aj tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

50 rokov

PhDr. Pribišová Anna,
Borský Sv. Mikuláš 10.12.1962
Hluchová Eva, Piešťany 6.12.1962
Straková Ľudmila, Trenčín 8.12.1962

55 rokov

Katriňák Pavol, Bugľovce 6.12.1957

75 rokov

Ing. Belko Pavol, Banská Bystrica 13.12.1937
Mgr. Rýdza Eva, Prievidza 23.12.1937

80 rokov

Benčík Matej, Komárno 16.12.1932
Tomčová Rozália, Kľokočov 22.12.1932

81 rokov

Hrabovec Gustáv, Dolný Kubín 24.12.1931
Kuľa Pavol, Levoča 18.12.1931
Hampelová Zuzana, Banská Bystrica 6.12.1931

82 rokov

Gaál Ján, Bratislava 1.12.1930
Volanský Ján, Kotešová 25.12.1930

83 rokov

Žatko Ján, Bratislava 16.12.1929
Slimáková Eva, Limbach 22.12.1929

84 rokov

Nováková Mária, Bratislava 10.12.1928
Maté Július, Lučenec 17.12.1928

85 rokov

Ing. Paldauf Alojz, Zvolen 28.12.1927
Turoň František, Raková 2.12.1927

86 rokov

Mitošinková Valéria, Bratislava 16.12.1926
Mazáková Anna, Púchov 17.12.1926

87 rokov

Pavúk Ladislav, Zvolen 12.12.1925
Petro Ján, Humenné 18.12.1925

92 rokov

Vinclav Ján, Banská Bystrica 20.12.1920

*Ústredie a redakcia
jubilantom srdečne blahoželajú.*

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 82 rokov, 12.11.2012 zomrel dlhoročný člen a bývalý predseda kontrolnej komisie Regionálnej pobočky PV ZPKO Bratislava-okolie **Imrich SLÁDKOVIČ**. Posledná rozlúčka sa konala 16.11.2012 zádušnou svätou omšou na cintoríne v Limbachu. Rozlúčky s položením venca sa zúčastnili predseda regionálnej pobočky A. Malacký a členovia výboru I. Nayová a M. Čech.

† Vo veku 83 rokov, 24.11.2012 zomrel **Viliam KASPERKEVIČ** zo Starého Ľubovne. Posledná rozlúčka sa konala 27.11.2012 na starom cintoríne.

*Ústredie a redakcia vyslovujú
pozostalým úprimnú sústrasť.*

PRISPELI NA ČINNOSŤ

Chorvátová Mária, Vladina-Tvrdošín 3 EUR
Moncmann Michal, Bratislava 10 EUR
Turan Adalbert, Ružomberok 13 EUR
Vrábel Juraj, Sabinov 2 EUR
RNDr. Kollár Jozef, Šaľa 50 EUR
Hermann Jozef, Svätý Jur 20 EUR

*Darcom vyslovujeme
úprimné poďakovanie.*

STALO SA

2. decembra 1946 sa začal proces proti Dr. J. Tisovi, A. Machovi a Dr. F. Ďurčanskému pred Národným súdom v Bratislave. Členmi senátu boli: predseda JUDr. Igor Daxner a šiesti prísediaci (všetci evanjelického vyznania alebo komunistickí ateisti). Žalobcami boli JUDr. Ľudovít Rigan, JUDr. Juraj Šujan a vojenský prokurátor plukovník JUDr. Anton Rašľa.

4. decembra 2006 zomrel pápežský legát, prenasledovaný komunistickým režimom, Mons. Viktor Trstenský

6. decembra 2006 zomrel dlhoročný člen a funkcionár krajskej pobočky v Žiline Emil Rafaj.

10. decembra 1947 bol na trest smrti zastrelením odsúdený generál

armády SR a veliteľ Rýchlej divízie Jozef Turanec. Neskôr mu pozmenili trest na 30 rokov väzenia. Zomrel vo väznici v Leopoldove v roku 1957.

10. decembra 1989 odstúpila posledná komunistická vláda ČSSR, ktorej predsedal Ladislav Adamec.

14. decembra 1948 vláda rozhodla presunúť 65 000 verejných zamestnancov „do výroby“. Išlo o prvú masovú diskrimináciu politicky „nespolahlivých“ občanov brutálnym znížením ich spoločenskej pozície a pracovných ziskov. Tieto opatrenia pokračovali aj začiatkom päťdesiatych rokov a postihli 75 000 občanov.

22. decembra 1948 zomrel prvý slovenský arcibiskup Dr. Karol Kmetko, sídelný biskup nitriansky. Jeho

nástupcom sa stal Dr. Eduard Nécsey.

22. decembra 1949 schválilo Predsedníctvo ÚV KSČ návrh na mocenský zákrok proti kláštorom.

31. decembra 1992 formálne zanikol štátny útvar Česká a Slovenská federatívna republika.

December 1955 - Podľa odhadu nemeckého historika J. G. Hoenscha bolo v Československu 230 „nápravných zariadení“ (väzníc, pracovných táborov, uránových baní a pod.) a v nich 240 000 uväznených občanov, z ktorých asi 80 % za politické „zločiny“.

December 1987 - Vyše 500 000 ľudí podpísalo petíciu katolíkov za náboženskú slobodu. Iniciatíva vyšla z Moravy, ale najväčšiu odozvu vyvolala na Slovensku (vyše 300 000 podpisov).

Z Á P I S

o schôdze prípravného výboru Konfederácie polit.väzňov na Slovensku,
konanej v Bratislave dňa 5.II.1990.

- 1.-Prítomní podľa prezenčnej listiny.
- 2.-Konštatovaná prítomnosť kooptovaných členov prípr.výboru pp
Šveca a Nováka.Vysvetlil sa im pomer českej a slovenskej
organizácie.Evidenciu prihlásených dodajú prípr.výboru.Vy-
svetlila sa aj ťažkosť v získavaní masmedií
- 3.-Dr Porubský bol poverený získaním možnosti dostať sa do
zahr.rozhlasu.
- 4.-Otázky v súvislosti s konaním zjazdu:Ohlásenie zjazdu na
Národnom výbore,zdravotnej službe,požiarnikom,pozvanie
novín,rozhlasu,televízie,ČSTK,Preds.stôl,wláda ,SNR.
- 5.-List pre skupinu v Čadci zašle Dr.Cintavý,
- 6.-Pre vystúpenie v televízii napísal Dr Cintavý preslov.
K prednesu v TV sa prihlásil predseda Tomášek.
- 7.-Š.blažo poskytol opis stanov niekdasej Slov.org.na obranu
ľudských práv.Org.štruktúra tejto organizácie by plne vyhovovala
aj nám:1.predseda,2.podpredsedovia,15 členov riadiaceho
výboru,trojčlenná kontrolna komisia.Inak komisie zriaďovať
podľa potreby.Tajomník a pokladník vybratí z riadiaceho výboru.
Účasť Piešťan a Košíc sa prejedná tak,aby výbor bol operatívnym.
- 8.-E.Korda poverený vyžiadať pozvánky ny zjazd do Prahy.Prípr.
výbor chce ako našich delegátov vyslať pánov:Dr.Cintavého,Tomíka
Godoviča,Pukančíka a Š.Nováka z Košíc.
- 9.-Sneha o získanie trvalej miestnosti pre výbor
- 10.-Tel.epojenie s Košicami-p.Novák-doma 420 995,v práci-209 56.
- 11.-Š.Blažo a J.Svoren boli požiadaní,aby pomohli E.Kordovi
pri spracovaní zoznamov.

E.Korda

J.Tomášek